

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลสีชมพู
อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังกำหนด และหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติในรอบระยะเวลาบัญชีของหน่วยงานของรัฐในรอบปีงบประมาณถัดจากที่กระทรวงการคลังประกาศเป็นต้นไป และข้อ ๔ ของหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระบุว่า กรณีหน่วยงานของรัฐมีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยไม่มีเหตุอันควร ให้กระทรวงการคลังพิจารณาความเหมาะสม ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจ และหน้าที่ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
๒. เพื่อป้องกันความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
๓. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
๔. เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง
๕. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
๖. เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

๓. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

๑. ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

- ๑.๑ ภัยธรรมชาติ (Natural Environment)
- ๑.๒ เศรษฐกิจ (Economic)
- ๑.๓ การเมือง (Political)
- ๑.๔ สังคม (Social)

๑.๕ เทคโนโลยี (Technological)

๒. ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

๒.๑ คณะผู้บริหาร/กลยุทธ์ในการบริหารองค์กร (Strategy)

๒.๒ โครงสร้างองค์กร (Structure)

๒.๓ รูปแบบการปฏิบัติงาน (System) กระบวนการ/การบริหารจัดการ การกำหนดนโยบาย แผนงาน ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน

๒.๔ บุคลากร (Staff) การจัดการทรัพยากรมนุษย์

๒.๕ ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) ของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายประจำ

๒.๖ รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานในองค์กร

๒.๗ ค่านิยมร่วม (Shared Values) ของบุคลากรในองค์กรที่มีเป้าหมายทิศทางเดียวกันในอันที่จะปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนหากไม่มีค่านิยมร่วมกันแล้วก็จะเกิดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติราชการ

๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระการทำงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ pre-decision ส่วนการตรวจสอบภายใน จะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็น การสอบทวน post-decision

๕. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบการประเมินความเสี่ยง ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) จำแนกได้ ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (S:Strategic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนด นโยบาย แผนงานโครงการ ไม่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้

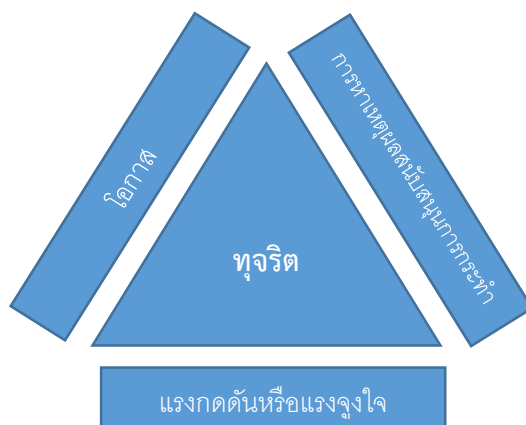
๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ (O:Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการ หรือหลักวิชาการ การไม่มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (F:Financial Risk) เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ หลักวิชาการที่กำหนดไว้ หรือไม่มีความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ การจงใจละเว้น ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ

๔. ความเสี่ยงด้านกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องหรือระเบียบ กฎหมายข้อบังคับ หนังสือต่างๆ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน หรือไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ สถานการณ์ปัจจุบัน (ระเบียบล้าหลัง)

๖. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (fraud triangle)

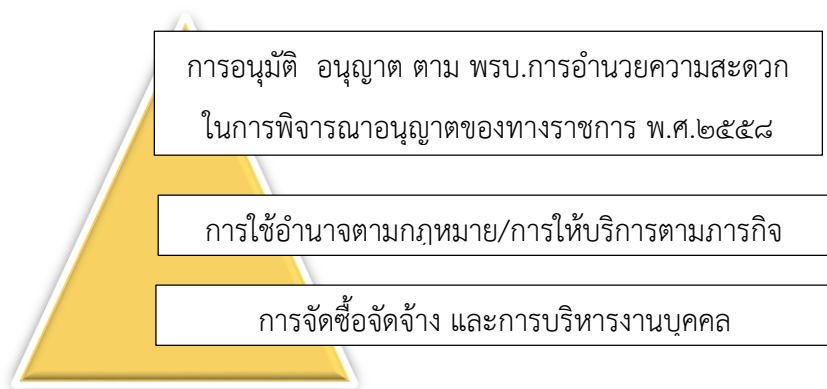
๗. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๗.๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๗.๒ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๗.๓ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๘. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลสีชมพู ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

ที่	หัวข้อ/ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบ / กระตุ้น ให้เกิดการทุจริต	การควบคุม / ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการป้องกัน เพื่อ ไม่ให้เกิดความทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
					ต่ำ มาก	ค่อนข้าง ต่ำ	ค่อนข้าง สูง	สูง มาก		
1	การอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก ในการพิจารณา อนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	- มีพนักงานส่วน ท้องถิ่นต้องการ ความรวดเร็วใน การปฏิบัติงาน จึงไม่ดำเนินการ ตามลำดับชั้นของ ผู้บังคับบัญชา - ความเห็นของ ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับ บัญชาไม่ตรงกัน	- การใช้ระบบอุปถัมภ์ - กฎหมายมีความ ซับซ้อนทำให้ตีความได้ ไม่ตรงกัน	- ทำปฏิทินการ ปฏิบัติงานหรือ แผนการ ปฏิบัติงาน - สรุปกฎหมาย ระเบียบที่ เกี่ยวข้องทุกครั้งที่มี การเสนอบันทึก ข้อความขออนุมัติ หรืออนุญาต	✓				- มาตรการ ตรวจสอบการใช้ ดุลยพินิจ	- มีการประกาศมาตรการ ตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของ องค์การบริหารส่วนตำบล สีชมพู - ไม่มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับ การอนุมัติหรืออนุญาตที่ ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย

หน่วยงานที่รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง

ชื่อผู้รายงาน นางสาวพรทิพย์ ไชยเมือง

หน่วยตรวจสอบภายใน

นักวิชาการตรวจสอบภายใน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลสีชมพู ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

ที่	หัวข้อ/ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบ / กระตุ้น ให้เกิดการทุจริต	การควบคุม / ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่ให้เกิดความทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
					ต่ำ มาก	ค่อนข้าง ต่ำ	ค่อนข้าง สูง	สูง มาก		
2	- การใช้อำนาจ ตามกฎหมาย/ การให้บริการ ตามภารกิจ	- ผู้บังคับบัญชาสั่ง การให้ทำธุระส่วนตัว ของผู้บังคับบัญชา - ผู้บังคับบัญชาสั่ง การให้ทำในสิ่งที่ไม่ ถูกต้องหรือมีความ เสี่ยงต่อการทุจริต - ผู้บังคับบัญชา ประเมินผลการ ปฏิบัติงานอย่างไม่ เป็นธรรม	- การใช้ระบบอุปถัมภ์ - ผู้ใต้บังคับบัญชาขาด ความมั่นใจในการใช้ กฎหมาย	- บันทึกแย้ง เมื่อได้รับ คำสั่งให้ทำใน สิ่งที่ผิด กฎหมาย		✓			- การทำงานหลักก่อน งานรอง - ส่งเสริมให้พนักงาน ส่วนท้องถิ่นได้เข้ารับ การฝึกอบรมในแต่ละ ปี - การตรวจสอบ เอกสารหลักฐาน ผลงานของพนักงาน ท้องถิ่นก่อนได้รับการ ประเมิน	- งานในหน้าที่สำเร็จ มากกว่า 80% - ไม่มีเรื่องร้องเรียนการ ทุจริตในหน้าที่ - ไม่มีเรื่องร้องเรียน เกี่ยวกับการประเมิน ผลการปฏิบัติงาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง

หน่วยตรวจสอบภายใน

ชื่อผู้รายงาน นางสาวพรทิพย์ ไชยเมือง

นักวิชาการตรวจสอบภายใน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลสีชมพู ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

ที่	หัวข้อ/ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบ / กระตุ้น ให้เกิดการทุจริต	การควบคุม / ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่ให้เกิดความทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
					ต่ำ มาก	ค่อนข้าง ต่ำ	ค่อนข้าง สูง	สูง มาก		
3	การจัดซื้อจัดจ้าง	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงานส่วนท้องถิ่นเบิกเงินที่เป็นเท็จ - การจัดซื้อจัดจ้างในราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง - ไม่มีการตรวจสอบพัสดุประจำปี - ไม่มีการบันทึกการดูแลรักษา 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ - การรับสินบน - ขาดการดูแลควบคุมใกล้ชิดจากผู้บังคับบัญชา 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบฎีกาก่อนเบิกจ่ายเงิน - คณะกรรมการกำหนดราคากลาง - ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ข้อ 213 – 214 - แบบรายการซ่อมบำรุงรถ 		✓			<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด มีการสอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามระเบียบอย่างเคร่งครัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีผลการตรวจสอบมีการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จหรือมีการตั้งราคาสูง - มีรายงานการตรวจสอบพัสดุประจำปี - มีการบันทึกแบบรายการซ่อมบำรุงรถ

หน่วยงานที่รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง
ชื่อผู้รายงาน นางสาวพรทิพย์ ไชยเมือง

หน่วยตรวจสอบภายใน
นักวิชาการตรวจสอบภายใน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลสีชมพู ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

ที่	หัวข้อ/ประเด็น	เหตุการณ์ความ เสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบ / กระตุ้น ให้เกิดการทุจริต	การควบคุม / ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่ให้เกิดความทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
					ต่ำ มาก	ค่อนข้าง ต่ำ	ค่อนข้าง สูง	สูง มาก		
4	-การบริหารงาน บุคคล	-การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อ รับพนักงานจ้าง หรือลูกจ้างเข้า ทำงาน	-การใช้ระบบ อุปถัมภ์	-ระเบียบ บริหารงานบุคคล ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒		✓			-วางมาตรการห้าม เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ใน การรับสมัครพนักงาน เรียกรับผลประโยชน์ใน การรับพนักงานจ้าง หรือลูกจ้างเข้าทำงาน - มีขั้นตอนกระบวนการ ในการแต่งตั้ง คณะกรรมการที่ เกี่ยวข้องในการ พิจารณารับบุคคลเข้า ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ไม่มี ผลประโยชน์ทับซ้อน	- ไม่มีเรื่องร้องเรียนการ ทุจริตในหน้าที่

หน่วยงานที่รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง

ชื่อผู้รายงาน นางสาวพรทิพย์ ไชยเมือง

หน่วยตรวจสอบภายใน

นักวิชาการตรวจสอบภายใน